

4 €4,50

JIM LEE'S BATMAN

MINISERIE
DEEL 4 VAN 6

BATMAN Zwarteweg 6-c,
1412 GD Naarden
MAIL batman@weeklydose.com
WEB www.weeklydose.com/batman

Jeph Loeb
tekst
Jim Lee
tekeningen
Scott Williams
inkt
Alex Sinclair
kleur

Olav Beemer
vertaling
Marina Zurel
lettering
Jan de Rooij
Nederlandse redactie
Marina Zurel
Nederlandse productie
Anna Loos
Nederlandse eindredactie

Batman is een creatie van Bob Kane

OORSPRONKELIJKE UITGAVEN Batman 614, 615

TERUG NAAR DE BATCAVE

Batman versus de Joker. Dat kon natuurlijk niet uitblijven in een twaalfdelig verhaal waarbij zo goed als alle grote schurken uit Batmans verleden hun opwachting maken. De Joker is voor Batman wat Lex Luthor is voor Superman: de ultieme aartsvijand. Schrijver Jeph Loeb zou Jeph Loeb niet zijn als hij daar in dit deel niet zelfbewust naar verwijst, terwijl Jim Lee zich zichtbaar heeft vermaakt bij het tekenen van dit gevecht tussen twee iconen uit de comicwereld.

Met dit vierde nummer hebben we acht van de in totaal twaalf hoofdstukken gehad. Loeb volgt de klassieke structuur van een begin, een midden en een eind, verdeeld over drie akten. In de eerste vier hoofdstukken is het mysterie geïntroduceerd, zijn de sleutelfiguren ten tonele gevoerd en is de actie op gang gekomen. De afgelopen vier hoofdstukken vormen een dramatisch middenstuk, dat in het teken staat van grote gevechten met Superman en de Joker en over zes weken is het tijd voor het begin van het eind. Batman neemt het heft in handen. Zijn nieuwe (of is het stiekem toch een oude?) vijand heeft hem gemanipuleerd en bespeeld, maar nu is 's werelds beste detective aan zet.
Voor onze Amerikaanse collega's was dit een mooi moment voor het uitschrijven van een prijsvraag. Enkele weken lang hebben de lezers een poging gedaan tot het beantwoorden van de vraag die al sinds het startschot voor deze verhaallijn op ieders lippen brandt: wie is Hush? Leuk initiatief, maar helaas wat betreft de Nederlandse editie niet voor herhaling vatbaar. Tegen de tijd dat je dit leest, is de ware identiteit van Batmans mysterieuze opponent immers allang in de Amerikaanse reeks onthuld. Het had me wel grappig geleken, hoor, allemaal goede antwoorden, maar de prijzenkast is niet oneindig.
Is dan helemaal geen leuke actie verbonden aan Jim Lee's Batman, hoor ik je denken. Natuurlijk wel. Eigenlijk is deze prijsvraag een stuk makkelijker dan de Amerikaanse variant, want hier hoef je niet je hersenen te breken over de vraag wie Hush werkelijk is. Het enige wat je moet doen, is het schrijven van een ingezonden brief over een van de zes nummers van deze miniserie. Is jouw epistel de beste, leukste of origineelste, dan krijg je de Amerikaanse Batman Hush hardcover. Handgeschreven brieven, mailtjes, ja, zelfs posts op het messageboard tellen mee, dus grijp die kans en laat van je horen. Meer informatie vind je op de Batman 'Hush' minisite.

Genoeg gepraat. Je wilt beginnen aan het gevecht tussen Batman en de Joker. En terecht! Veel lees- en kijkplezier met hoofdstukken zeven en acht van 'Hush'. Over zes weken beginnen we aan akte drie, in een nummer met een cliffhanger die je zelf moet zien om te geloven!

Olav Beemer

Redactie: Zwarteweg 6-c,
1412 GD Naarden,
tel. 035-6944914.

Oorspronkelijke uitgaven: Batman 614, 615. Juniorpress 48-03.

DE JOKER.

VAN AL MIJN OPPONENTEN KEN IK HEM HET *LANGST.*

STOP...

HIJ HEEFT BARBARA GORDON NEERGESCHOTEN. EEN DODELIJKE WOND.

DAT ZE HET HEEFT *OVERLEEFD,* DOET NIETS AF AAN HET VERDRIET DAT HIJ HEEFT VEROORZAAKT.

HIJ WERD NIET VEROORDEELD. 'GEESTELIJK GESTOORD,' ALDUS DE RECHTER.

ZELFS NA AL DIE JAREN WEET IK WEINIG OVER HEM...

STOP...

...OVER WIE HIJ WAS *VOOR* HIJ IN DEZE SADIST VERANDERDE.

SARAH ESSEN, VROUW VAN VOORMALIG POLITIE-COMMISSARIS JIM GORDON... OOK HAAR HEEFT HIJ NEERGESCHOTEN. *DOOD*GESCHOTEN.

DAAR HAD HIJ DE DOODSTRAF VOOR MOETEN KRIJGEN.

DICK ZEGT ALTIJD DAT DE JOKER EN IK VOOR EEUWIG TOT ELKAAR ZIJN VEROORDEELD. DAT WE AARTSVIJANDEN ZIJN.

STOP...

DAT HIJ ZONDER MIJ HOOGST-WAARSCHIJNLIJK NIET EENS HAD *BESTAAN*.

IN EEN STAD ALS GOTHAM CITY VERTEGENWOORDIG IK DE *ORDE* EN HIJ-- HIJ VERTEGENWOORDIGT DE *CHAOS* IN DIE ORDE.

BANG

HIJ HEEFT JASON TODD DOODGESLAGEN, ALLEEN OMDAT JASON GRAAG DE JONGE HELD ROBIN WILDE ZIJN. HIJ WAS NOG MAAR EEN KIND.

VOOR DIE MISDAAD WERD DE JOKER NIET VERVOLGD OMDAT HIJ ZICH KON BEROEPEN OP DIPLOMATIEKE ONSCHENDBAARHEID.

NU IS HIJ DOOD. VERMOORD DOOR DE JOKER.

ZOJUIST HEEFT HIJ HET LEVEN GENOMEN VAN EEN JEUGDVRIEND.

DE BEROEMDE CHIRURG DOKTER THOMAS ELLIOT-- TOMMY. TOEN IK DODELIJK GEWOND WAS, KEERDE HIJ TERUG IN MIJN LEVEN.

ZONDER HEM HAD IK HET NIET OVERLEEFD.

STOP...

AL MIJN WOEDE KOMT NAAR BUITEN. DE WOORDEN VAN DICK SCHIETEN DOOR MIJN HOOFD. OVER HOE IK VERANTWOORDELIJK BEN VOOR DE JOKER.

...VOOR DIT MONSTER.

BATMAN...

Op het graf van mijn ouders heb ik gezworen dat ik de stad zou verlossen van het tuig dat hen van het leven heeft beroofd. Overdag ben ik Bruce Wayne, miljardair en celebrity. 's Nachts open ik de jacht op de criminelen en heet ik...

BATMAN

Gecreëerd door BOB KANE

HUSH

Hoofdstuk zeven

DE MOP

IK HAD HEM VEEL *EERDER* MOETEN DODEN.

ZEG-- ZEG MAAR 'STOP'... ALS JE DEZE MOP AL KENT...

JEPH LOEB
tekst

JIM LEE
tekeningen

SCOTT WILLIAMS
inkt
ALEX SINCLAIR
kleur
OLAV BEEMER
vertaling
MARINA ZUREL
lettering
JAN DE ROOIJ
Nederlandse redactie
MARINA ZUREL
Nederlandse productie
ANNA LOOS
Nederlandse eindredactie

SSSH!

ECHT... IK HEB HET NIET GEDAAN.

HARLEY QUINN.

OEPSIE!

YARRGH!

HEH-HEH. SORRY, MENEER J! HIJ *BUKTE!*

WHAM

BLIJF VAN HEM AF, LOMPERIK!

ALS MIJN POEPIE ZEGT DAT HIJ ONSCHULDIG IS, DAN *IS* DAT ZO!

TOCH, POEPIE?

ZE HOUDT VAN HEM. OP *HAAR* MANIER.

ERGL.

MAAR NIETS-- *NIEMAND*--

KRASH

--KAN ME NU NOG TEGENHOUDEN.

AUWIE...

IK DENK AAN BARBARA...

...EN OPEENS IS HET *DUIDELIJK* WAT IK VANAVOND MOET DOEN.

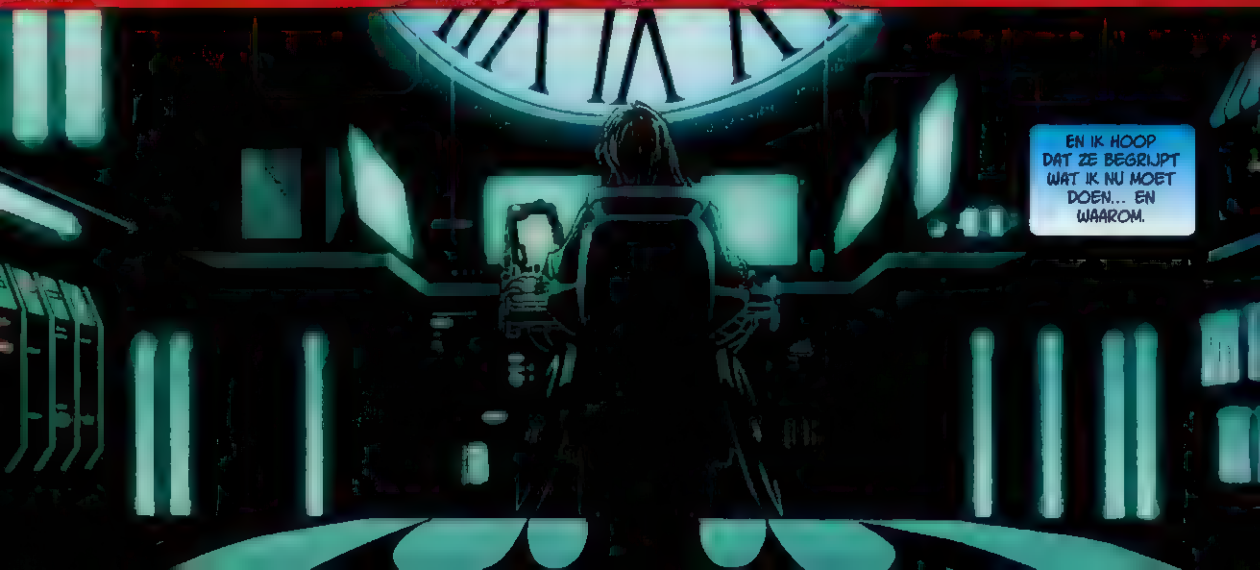
IK BEGREEP HAAR... HAAR DRANG NAAR *GERECHTIGHEID.*

ZE WILDE HET KWAAD IN DEZE STAD UITROEIEN...

...EN ZE KENDE DE RISICO'S.

MAAR TOCH...
DAT *ENE* MOMENT...

NEE!

DENK NA. IK WIL NIET VECHTEN...

CATWOMAN. SELINA.

HARLEY HEEFT HAAR VANAVOND NEERGESCHOTEN. HAAR SCHOUDER BLOEDT NOG STEEDS.

...MAAR IK GA JE NIET IETS LATEN DOEN WAAR JE LATER SPIJT VAN KRIJGT.

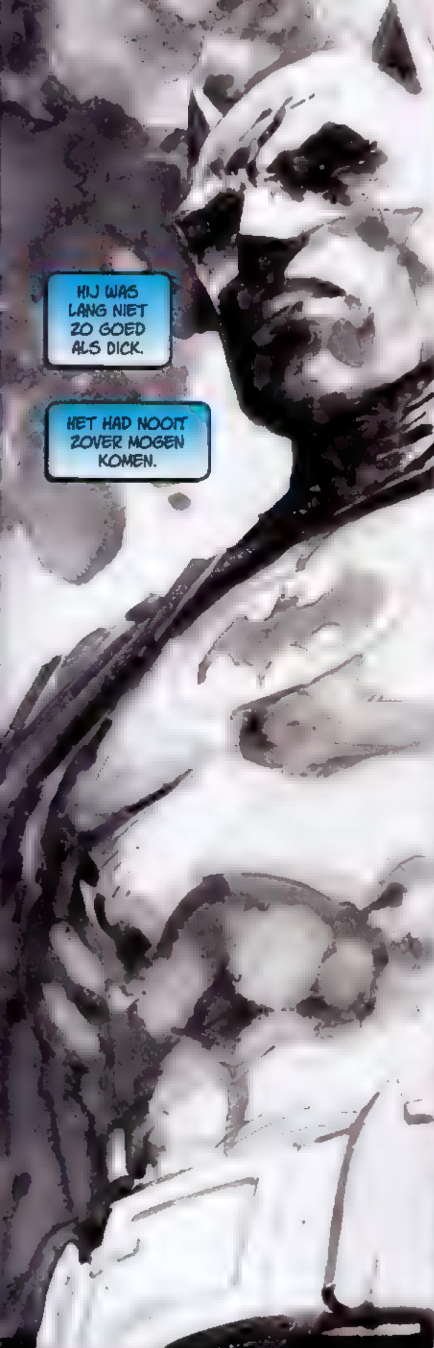
IK KRIJG GEEN SPIJT VAN IETS WAT IK AL EERDER HAD MOETEN DOEN.

MAAR DAT BEGRIJPT ZE NIET.

NEE--!
GAH--VERDOMME!

IK *WEET* HOE HET VOELT.
MAAR ALS DE ROLLEN WAREN *OMGEDRAAID*, ZOU JIJ MIJ OOK KOSTE WAT HET KOST TEGENHOUDEN.
SKRCH
ZE WAS ER NIET BIJ TOEN...

JASON.

DICK HAD TALENT. EEN *GAVE*. ONDANKS AL ONZE MENINGS-VERSCHILLEN HEB IK DAT ALTIJD GEWETEN.

JASON HAD ENKEL... *WOEDE*.

EN IK DACHT-- HOOPTE... DAT IK DIE WOEDE KON OMBUIGEN TOT IETS BETERS. IETS PRODUCTIEFS.

OM DIE REDENEN HEB IK ME ALTIJD VERANT-WOORDELIJK GEVOELD VOOR ZIJN DOOD...

...TERWIJL HET DE SCHULD WAS-- *IS* VAN DE JOKER.

GAHHHH!
WAT IK OOK VOOR SELINA VOEL-- EN DAAR BEN IK ZELF NOG LANG NIET OVER UIT...
...IK *MOET* DIT DOEN.
DE SCHOTWOND MAAKT HAAR TRAAG... EN KWETSBAAR.
IK HOUD MEZELF VOOR DAT ZE HET OOIT ZAL BEGRIJPEN.
SELINA...

...ZIE JE DAN NIET DAT ONZE RELATIE AUTOMATISCH HET RISICO MET ZICH MEEBRENGT...
...DAT IK *JOU* OP EEN AVOND DOOD AANTREF?
DIE NACHT-MERRIE KAN EN *MAG* IK NIET LATEN UITKOMEN.

HIJ STERFT VAN-AVOND. PUNT.

KRAKA THOOM

HELLLLLP!

WILDEMAN!

DOLLEMAN!

BATTYMAN!

GEEN EXCUSES MEER.

NEE!
NEE!
NEEEEEEEE!

WAT IK OOK DOE, HET KOMT NIET IN DE *BUURT* VAN HET LEED DAT HIJ ANDEREN HEEFT AANGEDAAN.

MAAR IK DOE MIJN *BEST.*

IK KAN ZIJN KEEL DICHTKNIJPEN EN HEM LATEN STIKKEN.

STA OP EN HOUD JE HANDEN IN DE LUCHT.

BLAM

BLAM

IK KAN ZIJN RIBBEN DOOR ZIJN LONGEN EN ZIJN HART DUWEN.

HET VOLGENDE SCHOT IS WEL RAAK.

DENK NA. DENK *NA* OVER WAT JE DOET. OVER WAT JE BENT EN WAAR JE VOOR *STAAT*.

OVER HOE JE BENT OPGEVOED. DE *IDEALEN* WAAR JE [redacted] GELOOFT.

EN DENK NA OVER HOE DE JOKER DAT *NOOIT* ZAL BEGRIJPEN.

DAT MAAKT *HEM* WIE *HIJ* IS.

DENK NA.

IK KAN ZIJN HOOFD OP HET BETON SLAAN TOT ZIJN SCHEDEL BREEKT EN ZIJN HERSENEN OP STRAAT LIGGEN.

...
MIJN GOD. JE...
...JE HEBT HIER *WEL* OVER NAGEDACHT.
HET [redacted] WAT IK VEEL *EERDER* HAD MOETEN DOEN.

AL HEB [redacted] GEEN BADGE MEER OP ZAK, MIJN *EED* BEN IK NIET VERGETEN. DIENEN EN BESCHERMEN.
IK KAN ALLEEN EEN BEROEP DOEN OP ONZE *VRIENDSCHAP*.
NA MIJN DOCHTER... EN MIJN VROUW... HEB IK DIT OOK NIET TOEGESTAAN.
IK GA NIET TOE-KIJKEN HOE JIJ JE LEVEN VERGOOIT. DAT *KAN* [redacted] NIET TOESTAAN.

JIM GORDON. NA ALLES WAT *HIJ* HEEFT VERLOREN... HIJ MOET BEGRIJPEN--
JIM...

JIJ EN IK HEBBEN ***MEER*** DAN GENOEG TRAGEDIES MEEGEMAAKT. WE WETEN HOE ***WRAAKZUCHT*** SMAAKT.

BATMAN IS GEEN MOORDENAAR. ANDERS HAD JE DIT VEEL EERDER GEDAAN.

WE KENNEN DE ***GRENS.*** WE GELOVEN IN HET SYSTEEM, MAAR SOMS...

...SOMS ***FAALT*** HET SYSTEEM. MISSCHIEN DAT WAAROM IK JE BEGRIJP. WAAROM IK JE ALTIJD JE GANG HEB LATEN GAAN.

ALS JE DIE GRENS VANAVOND OVERSCHRIJDT... ALS JE DE JOKER VERMOORDT...

...SLEEP IK JE ***PERSOONLIJK*** VOOR HET GERECHT.

HET WAS EEN STEEGJE ALS DIT WAAR IK LIEP TOEN EEN MAN MET EEN PISTOOL OPDOOK EN MIJN *OUDERS* VERMOORDDE.

OP DIE PLEK KWAM EEN EIND AAN MIJN JEUGD.

OP HUN GRAF HEB IK GEZWOREN DAT IK DE STAD ZOU VERLOSSEN VAN HET KWAAD DAT HEN VAN HET LEVEN HEEFT BEROOFD.

VANAVOND... WAS IK BIJNA *ZELF* DAT KWAAD GEWORDEN.

HIJ IS ONSCHULDIG.

FWAP

VAT JE 'EM?

EINDE HOOFDSTUK ZEVEN

TOMMY ELLIOT IS DOOD.
HET LEVEN IS HARD.

MIJN EERSTE BEGRAFENIS WAS TOEN IK TIEN WAS.

VROEGER SPEELDEN TOMMY EN IK VAAK OP HET KERKHOF, TOT AFGRIJZEN VAN ONZE OUDERS.
ZIJN VADER... EN LATER ZIJN MOEDER, ZIJN HIER BEIDEN BEGRAVEN.

ALS CHIRURG REDDE DOKTER THOMAS ELLIOT ONTELBARE LEVENS DIE ONS ANDERS ZOUDEN ZIJN ONTGLIPT.
HOEWEL HIJ AL JAREN IN PHILADELPHIA WOONDE, HEEFT HIJ ALTIJD GEZEGD, DAT HIJ NAAST ZIJN OUDERS BEGRAVEN WILDE WORDEN.
SPIJTIG GENOEG HEEFT NIEMAND HEM KUNNEN REDDEN.
HIER IN GOTHAM CITY.

IK-- IK ZOU WILLEN DAT IK ZIJN LEVEN IN ENKELE ZINNEN KON OMSCHRIJVEN...

...MAAR DE MENSEN DIE MIJ EEN BEETJE KENNEN, WETEN DAT IK GEEN *HELD* BEN ALS HET AANKOMT OP MOOIE WOORDEN.

HEB *JIJ* HEM OOIT IETS OVER DEZE VENT HOREN VERTELLEN?

SOMS. NOOIT VEEL... MAAR HIJ PRAAT SOWIESO WEINIG OVER ZIJN JEUGD.

TOMMY LAAT GEEN GEZIN ACHTER. ALLEEN ZIJN VROEGERE CHAUFFEUR CLARENCE WIST WAAR HIJ ZIJN PERSOONLIJKE EIGEN-DOMMEN BEWAARDE.

IK ZIE DICK EN TIM EN WEET DAT IK HET SLECHTER HAD KUNNEN TREFFEN.

WE LEERDEN ELKAAR KENNEN OP SCHOOL. BIJ DE KLUISJES.

SPEEL JE?

JA.

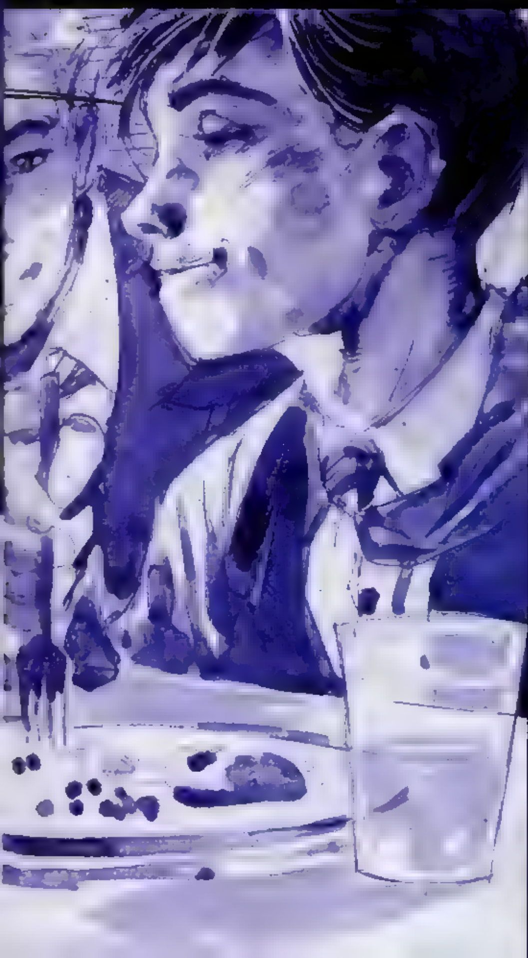
BEN JE GOED?

BETER DAN JIJ.

HA!

HIJ HIELD VAN UITDAGINGEN. DAAR *LEEFDE* HIJ VOOR.

ALFRED. LESLIE. LUCIUS. VRIENDEN... COLLEGA'S.

DAAROM WIL IK GRAAG IETS VOORLEZEN WAT TOMMY ONGETWIJFELD HAD GEWAARDEERD.

OH NEE, HÈ? TOCH NIET 'O CAPTAIN, MY CAPTAIN'?

WEET JE DAT NIET, DAN? HET IS EEN VAN ZIJN FAVORIETE STUKKEN.

HELP ONTHOUDEN DAT HIJ NIET OP *MIJN* BEGRAFENIS MAG SPREKEN.

SELINA...

IK HEB MEER *FAMILIE* DAN IK OOIT HEB BESEFT.

'O CAPTAIN! MY CAPTAIN! OUR FEARFUL TRIP IS DONE; THE SHIP HAS WEATHER'D EVERY RACK, THE PRIZE WE SOUGHT IS WON.

TOEN TOMMY AFSTUDEERDE, WOONDE IK EEN TIJDJE IN PARIJS.
IK HOORDE HET NIEUWS VAN ALFRED. HIJ WILDE IN *MIJN* VADERS VOETSPOREN TREDEN ALS 'S WERELDS BESTE CHIRURG.

TOEN ALFRED ME LIET WETEN DAT TOMMY'S MOEDER AAN KANKER WAS OVERLEDEN, ZAT IK IN JAPAN.
IK HEB HEM *ALTIJD* WEER WILLEN OPZOEKEN. MAAR... MIJN LEVEN WAS VERANDERD.

'EXULT, O SHORES, AND RING, O BELLS! BUT I WITH MOURNFUL TREAD, WALK THE DECK MY CAPTAIN LIES, FALLEN COLD AND DEAD.'

HUSH

Hoofdstuk acht
DE DODEN

JEPH LOEB tekst

JIM LEE tekeningen

EN OOK *IK* WAS VERANDERD.

RUST ZACHT, TOMMY...

THOMAS ELLIOT

SCOTT WILLIAMS inkt
ALEX SINCLAIR kleur
OLAV BEEMER vertaling
MARINA ZUREL lettering
JAN DE ROOIJ Nederlandse redactie

MARINA ZUREL Nederlandse productie
ANNA LOOS Nederlandse eindredactie

Op het graf van mijn ouders heb ik gezworen dat ik de stad zou verlossen van het tuig dat hen van het leven heeft beroofd. Overdag ben ik Bruce Wayne, miljardair en celebrity. 's Nachts open ik de jacht op de criminelen en heet ik...

BATMAN gecreëerd door BOB KANE

BATCAVE.

IK BEN ZESENVIJFTIG UUR WAKKER.

Subject Elliot, Thomas. Doodsoorzaak, hartfalen als gevolg van doorboorde aortaklep en linker hartkamer.

Ballistiek wijst uit dat de kogel afkomstig is uit een 9mm Glock, het dienstwapen bij het Gotham City Police Department.

Bloed in de longen als gevolg van--

--Joker, ware identiteit onbekend, opgepakt wegens moord, opgenomen in Arkham Asylum.

--doodsoorzaak, hartfalen als gevolg van doorboorde aortaklep--

--Joker, ware identiteit onbekend--

ALS ALTIJD ZIT DE WAARHEID VERSTOPT IN DE DETAILS...

--subject Elliot, Thomas. Doodsoorzaak, hartfalen als gevolg van--

HALLO...?

HALLO? IK PRAAT AL ZEKER TIEN MINUTEN TEGEN JE.

EN IK LUISTER.

--Joker, ware identiteit--

JA, JA. ALS JE DAT DING NU EVEN VIJF MINUTEN UITZET, KUNNEN WE *ECHT* PRATEN...

DAT WIL ZEGGEN, *MEER* DOEN DAN LUISTEREN.

COMPUTER, BEELD EN GELUID *UIT.*

--Gotham City Police Depar-- Beeld en geluid UIT.

JE HEBT PRECIES TWEE MINUTEN.

IK WAARDEER JE BEZORGDHEID OM MIJN WELZIJN--

NIET ALLEEN IK. ALFRED, BARBARA, TIM--

IK HEB EEN VRIEND VERLOREN-- EEN ZEER *GOEDE* VRIEND, AL HADDEN WE ELKAAR LANGE TIJD NIET MEER GEZIEN--

HEY, VERGELEKEN MET EEN PAAR MAANDEN GELEDEN BEN JE NU EEN WAAR *FEESTVARKEN.*

MAAR JE HEBT HEM TE *PAKKEN.*

DE JOKER ZIT VOOR DE ZEVENENNEGENTIGSTE KEER IN ARKHAM...

...WAAR ZE HEM NU HOPELIJK LANGER DAN ANDERHALF UUR ACHTER SLOT EN GRENDEL HOUDEN...

HIJ HEEFT HET NIET GEDAAN.

WHOA.
WACHT.
STOP.
JE WAS ERBIJ.
IK ZAG PRECIES WAT IK MOEST ZIEN.
HOORDE PRECIES WAT IK MOEST HOREN.

EEN SCHOT.
TOMMY DOOD EN MET EEN KOGEL DOOR ZIJN HART.
DE JOKER MET EEN PISTOOL.
MAAR HIJ HEEFT HET NIET GEDAAN.
WIE DAN?
COMPUTER, KOPPEL STEM AAN BEELD.
Bevestigd.

KILLER CROC, CATWOMAN, POISON IVY, HARLEY QUINN... ZE ZIJN ALLEMAAL GEMANIPULEERD. GEBRUIKT.
HET REIKT ZO HOOG ALS SUPERMAN...
...EN ZO LAAG ALS DE JOKER.
EEN NIEUW IEMAND.
OF EEN OUDE BEKENDE MET IETS NIEUWS.
DUS DAN HOUD JE ONGEVEER DE HELFT VAN ALLE CRIMINELEN IN GOTHAM OVER.

ALS SPEURWERK MAKKE-LIJK ZOU ZIJN...
...WAS IEDEREEN EEN DETECTIVE.

WAS DAT... HUMOR?
OKAY, NU MAAK IK ME WEL ZORGEN.

EN IK... BIJNA HAD IK...
...DE JOKER VERMOORD. BIJNA.
IK WILDE HET MET HEEL MIJN HART.

ZEG HET MAAR.

ALS JULLIE KLAAR ZIJN MET DAT SOFTE GEDOE...

MOET ZE ECHT ALTIJD ALLES AFLUISTEREN?

DAT WEET JIJ BETER DAN IK.

DAT HOORDE IK!

MOCHTEN JULLIE INTERESSE HEBBEN, DE RIDDLER HEEFT ZOJUIST EEN GELDTRANSPORT VAN ELF MILJOEN IN CASH OVERVALLEN.

HET BRIEFJE LUIDT...

'WAT HEEFT VIER WIELEN, KAN ELF MILJOEN DOLLAR OPLEVEREN EN VLIEGEN?'

DE BUITENLUCHT DOET JE VAST GOED.

...

WE NEMEN DE AUTO.

STRAK PLAN.
WELKE?

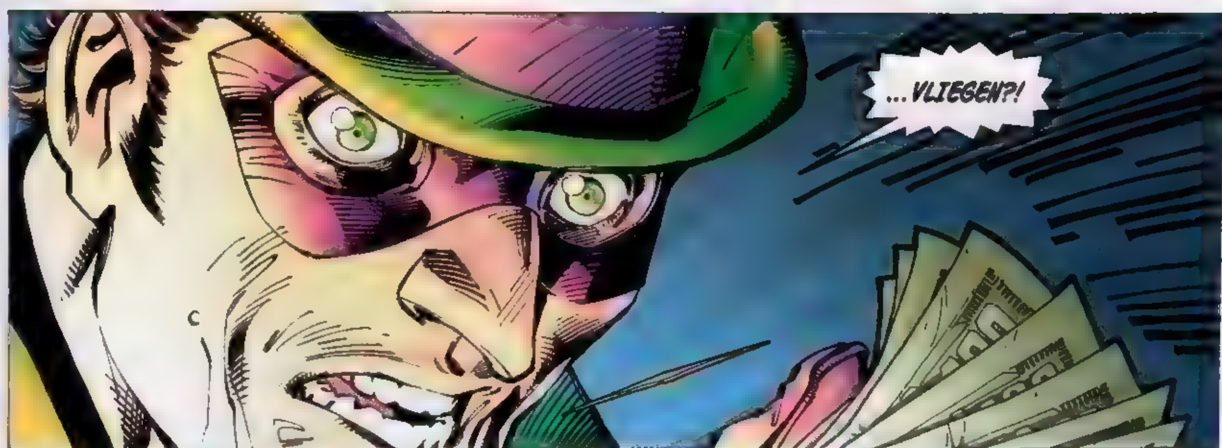

PARK
EXIT STREET
APARO EXPRESSWAY
WIE ZWIJGT, STEMT TOE.
JA, DUS!
DICK IS ALTIJD EERLIJK TEGEN ME GEWEEST. WAT IN AL DIE JAREN OOK TUSSEN ONS IS GEBEURD...
...DAT RECHT HEEFT HIJ *VERDIEND*.

OKAY, HET ZIJN MIJN ZAKEN NIET...
...MAAR IK BEN ER DUS NIET TEGEN-- JIJ EN EEN DIEF--
EX--
--DIEF, OF WAT ZE OOK IS...
WAS.
JE SNAPT HET.
HOE DAN OOK...
IK KEN JE LANGER DAN VANDAAG.
JE HEBT EEN VRIEND VERLOREN. DAT SNAP IK. DAT KOST TIJD.
GRIMMIGE BLIKKEN... AFGESLOTEN VAN DE BUITENWERELD...
DAT HAD IK VAN JE VERWACHT.
MAAR-- JE BENT ANDERS. ANDERS OP EEN...
...GOEDE MANIER.
ALS ZE JE GELUKKIG MAAKT-- PERFECT, TOCH? MAAR-- IEDERE RELATIE DIE JE HEBT GEHAD...
...ALS BRUCE OF ALS BATMAN...
...IS UITEINDELIJK VERKNALD OMDAT JE HAAR NOOIT HEBT VERTELD OVER...
...OFWEL BATMAN, OFWEL BRUCE.
MIJN PUNT IS...
VERTEL HET.
IK BEDOEL, JULLIE KENNEN ELKAAR AL ZO LANG, DAT ZE HET MISSCHIEN TOCH AL WEET.
JE HEBT GELIJK.
ECHT...?
HET ZIJN JE ZAKEN NIET.
DE RIDDLER RIJDT LANGS DE DENNY'S OP ADAMS. ALS JE LINKS AFSLAAT OP SECOND AVENUE--
SKREEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEEE

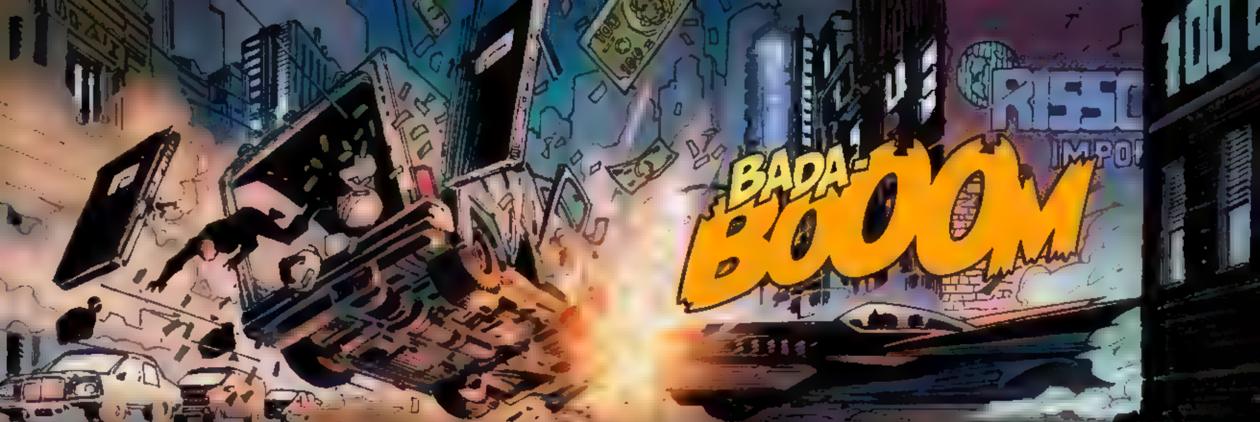

Activeer stormram.

WEET JE, ALS JE DAT GESPREK DAADWERKELIJK MET HAAR GAAT HEBBEN...

...ZOU IK MEZELF EERST *SCHEREN.*

BADA-
BOOOM

DICK WAS DE EERSTE AAN WIE IK MIJN IDENTITEIT HEB ONTHULD.
HIJ WAS EVEN OUD ALS IK WAS TOEN *MIJN* OUDERS STIERVEN.
ZIJN OUDERS-- CIRCUS-ARTIESTEN-- WAREN NET VERMOORD.
EN IK... IK WILDE IETS VOOR HEM *BETEKENEN*...

TOK
DOK
...IETS BIEDEN WAT *IK* NA DE DOOD VAN MIJN OUDERS HAD MOETEN MISSEN.

IK HEB ME VAAK AFGEVRAAGD OF IK DE JUISTE BESLISSING HEB GENOMEN.
HEM TRAINEN.
HEM VERBERGEN ACHTER EEN ANDERE IDENTITEIT.

HUFF
HUFF
HUFF

HUFF
HUFF
HUFF

HUFF
HUFF
HUFF

HUFF
HUFF
HUFF

NNNGGGNNNN

HA.

HA-HA-HA-HA!

EH...

DAT IS TE MAKKELIJK. EDWARD NIGMA LEIDT EEN DUBBELLEVEN ALS DE RIDDLER.
WAAR ZIJN VOORLIEFDE VOOR RAADSELACHTIGE AANWIJZINGEN OOIT EEN UITDAGING WAS...
...IS ALLES AAN HEM EEN GROTE SLEUR GEWORDEN.
EEN VUILNISWAGEN VAN GOUD...
IK DACHT DAT HIJ NU WEL MET PENSIOEN WAS.

IEMAND SPEELT EEN UITGEKOOKT SPELLETJE MET POISON IVY, KILLER CROC, HARLEY QUINN...

...ZELFS DE *JOKER*.

MAAR DE RIDDLER IS BLIJKBAAR GENEGEERD.

HEB JE HULP NODIG?

NEE. GAAT ZO WEL.

EEN OVERVAL OP EEN GELDTRANSPORT— OOK EENTJE VAN ELF MILJOEN IN CONTANTEN-- IS *PRECIES* WAT IK VAN HEM KAN VERWACHTEN.

EN ZELFS VOOR HEM IS HET RAADSEL ERG FLAUW.

WAAROM IS HIJ GENEGEERD? WAS HIJ DE MOEITE NIET WAARD?

Ultraviolet geactiveerd.

OF IS HIJ, BEWUST OF ONBEWUST, MISSCHIEN *ZELF* ALS EEN RAADSEL BEDOELD?

HEB JE IETS?

WELLICHT. IK HEB DIT OOIT EERDER GEZIEN.

AS.

UIT EEN *LAZARUS PUT*...

ALS ALTIJD ZIT DE WAARHEID VERSTOPT IN DE DETAILS...

ARKHAM ASYLUM

THAM CITY ZOO CAT HOUSE
MCMXXXIX

IS DIT SOMS EEN GRAP? IK KEN JE NIET.
OF WEL?
IK BEN JE *ADVOCAAT.* JE BENT OP BORGTOCHT VRIJGELATEN, IN AFWACHTING VAN EEN HOORZITTING.
ARKHAM

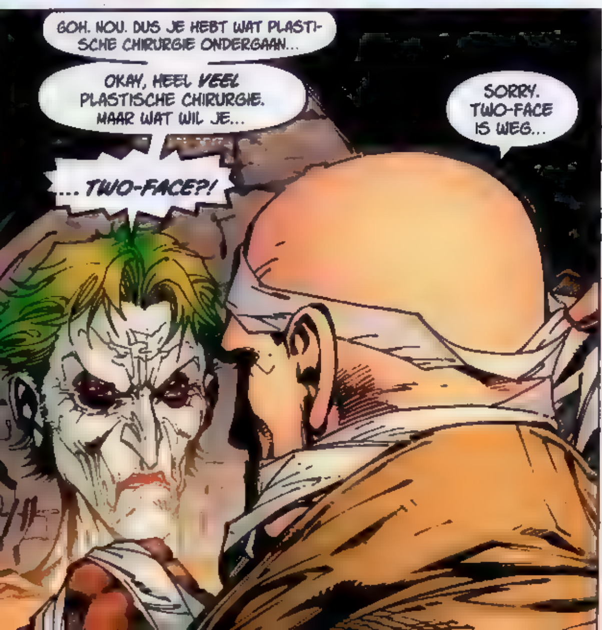

GOH, NORMAAL MOET IK *JOU* OPZOEKEN.
NIET DAT IK KLAAG, HOOR.
ONLANGS IS EEN GOEDE VRIEND GESTORVEN.
DAT... SPIJT ME.

IK MAG DAN GEK ZIJN, MAAR IK GA NIET MEE MET EEN WANDELENDE *MUMMIE.*
GOED, DAN.

MEN ZEGT DAT IK HET ZO GOED VERWERK OMDAT IK *JOU* IN MIJN LEVEN HEB.
IK HEB EEN FAN? IS HET DE GROTE VOGEL OF DE KLEINE?
NIGHTWING.

WACHT EENS EVEN. IK *KEN* DIE STEM.
DAT KLOPT. AL HEEL LANG.
VER VOOR MIJN... ONGELUK.

MET KERST BRAK JE BIJ ME IN.
JE SLOEG ME IN ELKAAR.
IK DENK DAT DIT HELEMAAL GEEN *LEUKE* VERRASSING WORDT.

GOH. NOU. DUS JE HEBT WAT PLASTI-SCHE CHIRURGIE ONDERGAAN...
OKAY, HEEL *VEEL* PLASTISCHE CHIRURGIE. MAAR WAT WIL JE...
...*TWO-FACE?!*
SORRY. TWO-FACE IS WEG...

IK WEET WIE JE BENT, SELINA.
WAAR JE WOONT. WAT JE OVERDAG DOET.
IK HEB TWEE LEVENS, NET ALS JIJ. JE HEBT RECHT OP DE WAARHEID.

VOOR EEN EENLING HEB JE VEEL ANDERE SPINNEN IN JE WEB.
NIGHTWING. ROBIN. ORACLE. HUNTRESS. BATGIRL.
IK WIL NIET DAT JE DANKZIJ *MIJ* VERSTRIKT RAAKT.
GEEN ZORGEN.

BRUCE.

HARVEY *DENT* IS TERUG.
EN IK GA EINDELIJK DE KLUS AFMAKEN WAAR IK VROEGER ALS OFFICIER VAN JUSTITIE AAN BEN BEGONNEN.
EN... WAT WORDT ONZE VOLGENDE STAP?
ZOEK EEN SCHEERMES.
EN EEN *BAD* KAN GEEN KWAAD.
DICK HAD GELIJK.
IK HAD ME MOETEN SCHEREN...

Einde hoofdstuk acht

ANNOTATIES

Drie nummers lang zijn op deze plek de door Jim Lee geschreven annotaties opgenomen. Helaas heeft Jim die traditie niet volgehouden. Het enige wat nu rest, zijn korte flarden die hij ooit op het messageboard van DC heeft geplaatst.
Omdat ook in de laatste helft van 'Hush' genoeg verwijzingen in de tekeningen zijn verstopt, heb ik de bestaande Batnotes aangevuld. Lang niet volledig, want niemand kent het werk beter dan Jim. Toch waag ik een poging. De gebruikte paginanummers zijn die van de Nederlandse comic.

'HUSH' :: hoofdstuk 7 en 8
Annotaties door Jim Lee & Olav Beemer

:: PAGINA'S 1-7 Op de muren in de steegjes zijn namen van bekende makers van Batman zichtbaar. Dit lijstje met grootheden bevat (maar is niet beperkt tot) Bob Kane (bedenker van Batman), Bill Finger (in de jaren vijftig en zestig de schrijver van Detective Comics en Batman), Win Mortimer (in de jaren veertig actief als tekenaar), Charles Paris (in de jaren vijftig inkter van legendarische Batman tekenaar Dick Sprang), Jim Aparo (medebedenker van Batman and the Outsiders) en Neal Adams (schrijver en tekenaar van klassiekers uit de jaren zestig en zeventig).

:: PAGINA 9 Over dit soort door mij met potlood, waterverf en Photoshop gemaakte pagina's kan ik een aardig verhaal vertellen. Het grootste deel van december zat ik in New York. Ik had de pagina's voor het nieuwe nummer klaar en moest ze alleen nog scannen, zodat ik ze kon bewerken en opsturen aan Alex Sinclair. Natuurlijk schoof ik die klus voor me uit, vandaar dat ik de avond vóór de deadline (drie uur 's nachts) op zoek moest naar een winkel waar ik midden in de nacht comicpagina's in kon scannen. Op een zondag! Kijk, daarom is New York zo geweldig. Die stad slaapt nooit. Dus ik belde een kopieerwinkel en ging op pad. Helaas, toen ik aankwam, was de jongen die ik aan de telefoon had gehad al naar huis. De jongen in de winkel beweerde dat hij 's nachts alleen klussen mag aannemen als de chef er is... tot hij mijn tekenwerk zag. Wat denk je? Hij was vroeger fan van comics. Image comics, nog wel! Ik breng terloops ter sprake dat ik een van de medeoprichters van die uitgeverij ben en voor ik het weet, sta ik in hun computerkamer te scannen. Gratis! Afgezien van comicbeurzen gebeurt het niet vaak dat een naam als comicmaker van pas komt, maar dit was zo'n zeldzaam moment.

Rechts in het eerste panel staat een reclamebord voor Novick Art Supplies. Irv Novick is een tekenaar die aan het begin van de jaren zeventig aan de serie Batman heeft gewerkt.

:: PAGINA 14 Ook hier is een handjevol bekende namen zichtbaar op de muren. Het duidelijkst zijn namen als Don Newton (in de jaren zeventig begonnen als tekenaar en vier jaar lang vaste tekenaar van Detective Comics), Bob Schreck (redacteur van Batman, vroeger werkzaam bij uitgeverij Dark Horse) en Kelley Jones (halverwege de jaren negentig tekenaar van de serie Batman).

:: PAGINA 17 Op de muren zijn meer namen zichtbaar, waaronder Scott Williams (sinds begin jaren negentig mijn vaste inkter en partner in het kwaad), Carmine Infantino (stond vanaf de jaren zestig als tekenaar aan de wieg van een moderner ontwerp voor Batman), Michael Golden (werkte in de jaren tachtig als tekenaar aan Batman), Jim Starlin (met Jim Aparo verantwoordelijk voor de verhaallijn uit Batman waarin de toenmalige Robin werd vermoord) en Alan Davis (in de jaren tachtig onder meer tekenaar van Batman and the Outsiders).

Linksonder in het eerste panel ligt een pizzadoos van Phatboy Pizzeria, de pizzeria waar Max Faraday voor werkt. Max was het hoofdpersonage uit de WildStorm miniserie Divine Right.

:: PAGINA 21 Meer bekende namen op de muren in de steegjes. De duidelijkste verwijzingen zijn die naar Jerry Bingham (tekende in de jaren tachtig Batman: Son of the Demon) Scott McDaniel (rond de eeuwwisseling tekenaar van Batman), Tim Sale (de tekenaar van de door Jeph geschreven The Long Halloween en Dark Victory), Dick Sprang (in de jaren vijftig tekenaar van World's Finest, met de eerste samenwerking tussen Batman en Superman) en Sheldon Moldoff (begin jaren vijftig de tekenaar van Batman, met een stijl die bijna identiek was aan die van Bob Kane).

Het laatste panel bevat een reclamebord voor Whak Soda, de frisdrank uit de serie Divine Right.

:: PAGINA 22 Ja, enkele lezers hadden het al geraden, dus ik geef het toe. Hush is niemand minder dan Aristoteles. Ik bedoel, het is toch wel toevallig dat we de filosoof en de grote schurk nooit samen op één plek hebben gezien.

:: PAGINA 23 Op de grafstenen staan de namen van onder anderen Casey Seijas, redacteur bij Wizard Magazine, het maandblad over comics en Terri Cunningham, werkzaam op de redactie bij DC.

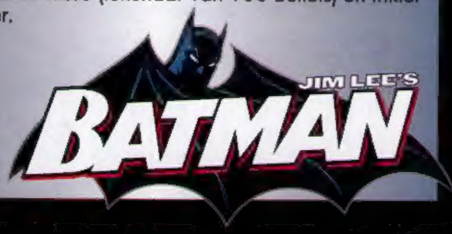
:: PAGINA'S 28-30 De scène met holografische projecties in de Batcave is geïnspireerd door Steven Spielbergs sciencefictionfilm Minority Report. Ik weet niet of Tom Cruise bij een verfilming van 'Hush' een goede Batman zou zijn, maar het is wel toepasselijk.

:: PAGINA 32 Het zal niemand verbazen als ik zeg dat ik letterlijk uren bezig ben geweest met deze spread. Gelukkig kan ik altijd terugvallen op drie assistenten, die zo goed zijn, dat ze feilloos alle details uit de citroenzuurcyclus van Krebs kunnen natekenen.

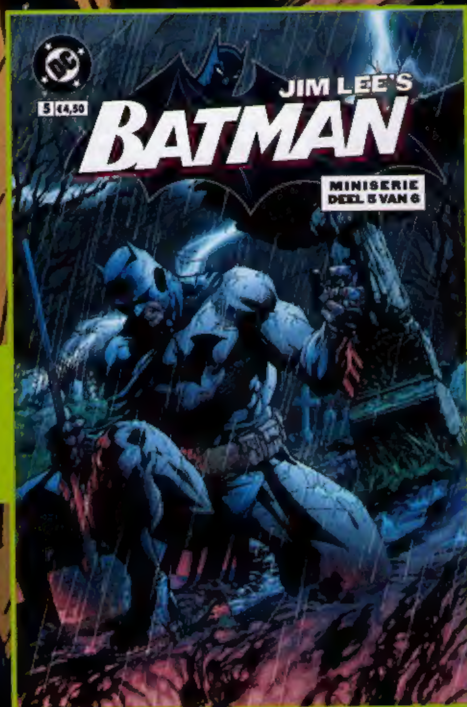
:: PAGINA 33 De verkeersaanduidingen Sheldon Park en Aparo Expressway verwijzen naar Sheldon Moldoff en Jim Aparo, twee tekenaars die vroeger aan de serie Batman hebben gewerkt en wier namen als graffiti leesbaar waren in de steegjes waar Batman tegen de Joker vocht.

:: PAGINA 34 Rechts bovenaan in het eerste panel zie je de Garza Dance Studio, een knipoog naar Ale Garza, de tekenaar van Gen13 en de persoon waar ik tot nu toe het vaakst naar heb verwezen. Een twijfelachtige eer.

:: PAGINA 40 De straten van Gotham City zijn net als in elke andere stad volgepropt met reclame. Op deze en eerdere pagina's zijn bekende namen in die reclames verstopt, waaronder Jeph Loeb (helaas heb ik geen flauw idee wie die man is), Jim Lee (zegt me evenmin iets), John Nee (algemeen manager bij WildStorm), mijn vrouw Angie, Eduardo Risso (tekenaar van 100 Bullets) en inkter Alex Garner.

DE ONTKNOPING NADERT

JIM LEE'S BATMAN 5
LOEB LEE WILLIAMS

